

Een merkwaardige bremraap. Dit jaar is voor de *Orobanché's* bijzonder gunstig gebleken: nog nooit trof ik, vooral in de duinen, zooveel bremraap aan. Overal vindt men *O. Galii* staan, op het oogenblik meest uitgebloeid en bruin geworden. Maar in de pannetjes naar den zee-kant staat een geheel andere bremraapsoort. Deze wortelparasiet vindt men n.l. niet op *Galium* of *Gnaphalium*, maar op *Picris hieracioides*. Overal, in onze geheele duinstreek, is nu deze geelwitte, paars aangeloopen, kleinbloemige bremraap te vinden, en wel uitsluitend op *Picris*. Slaat men een flora erover na, dan bemerkt men, dat daarin maar één soort, als op *Picris* woekerend, wordt opgegeven, en wel *O. Picridis*. Maar noch Heukels, noch Suringar of Buekers, noch eenige andere flora brengen ons na zorgvuldige determinatie van onze bremraap op *O. Picridis*: steeds komt men op *O. minor*, welke in onze noordelijke provincies op klaver wordt aangetroffen.

Nu zijn er dus twee mogelijkheden: of op *Picris hieracioides* komen zoowel *O. Picridis* als *O. minor* voor, en de laatste blijkt dit jaar de overhand te hebben verkregen, of in al onze flora's bevindt zich een fout in de determinatie-tabel der *Orobanchaceën*. Het is b. v. best mogelijk, dat de als *O. Picridis* beschreven bremraap niets anders is dan een afwijkende vorm van *O. minor*, welke laatste dan zoowel op *Picris* als op *Trifolium* woekeren kan. Het eenigste belangrijke verschil, dat tusschen beide wordt opgegeven, is de beharing van de meeldraden en het gelobd zijn van de bovenlip der bloemkroon, twee variabele kenmerken. Dit moeten nu de systematici maar verder uitmaken. Dát is zeker, dat deze mooie bremraap zóoveel in onze Zuidhollandsche zeeduinen voorkomt, dat, of zij al *O. Picridis* of *O. minor* heeten moet, van zeldzaamheid geen sprake is: het is een onzer gewoonste soorten, tenminste in dezen bremraap-rijken tijd.

's-Gravenhage.

Als de heer Hofker de typische *Orobanché minor* (Klavervreter) zoo goed had vergeleken als hij blijkbaar zijn *Orobanché picridis* heeft gedaan, zou hij, dunkt mij, tot de volgende conclusie gekomen zijn:

O. minor en *O. picridis* zijn zeer goed van elkaar te onderscheiden soorten, n.l. te onderscheiden aan hun habitus en vorm van de bloembuis, welke kenmerken echter in woorden (flora's) niet goed uit te drukken zijn. De flora-kenmerken (beharings van den voet der meeldraden en insnijding van de bovenlip) zijn niet zoo »variabel» als wel »gradueel» (d. w. z. nauwlijks behaard bij de één, duidelijk behaard bij de ander).

J. Hs.

Veldmuis en klauwier. — De muis, die ik u hierbij zend, werd in den avond van den 9den Juli opgeprikt door 'n klauwier.

Ik zat verscholen tusschen eenige meidoorns om te kijken naar de kneutjes, toen ik dichtbij ineens 'n vogel vrij aardig hoorde fluiten. 't Liedje bestond uit brokstukken van de verzen van kneutjes, leeuweriken, merels en tapuiten. Toen ik omkeek zag ik 'n vogel, vrij groot, voortdurend met z'n staart wippend, net als roodstaartjes dat doen, op 'n tak zitten. M'n kijker gericht, 't was 'n grauwe klavier, 't mannetje. Weldra zag ik ook 't wijfje met de 5 jongen.

Plotseling schoot 't mannetje naar beneden, vloog snel heen en weer boven den grond, vloog weer naar z'n tak, drukt met z'n snavel, een vrij groot dier op 'n doorn. 't Beestje bloedde vrij lang, de klauwier wachtte tot 't bloeden ophield, rukte toen 'n beetje vleesch los en bracht 't naar de jongen. Na een tijdje ging hij weg. Ik stond vlug op om te kijken wat voor 'n dier 't was. 't Was 'n muis. Ik heb toen den tak, waarop hij zat, afgesneden en meegenomen. Die klauwier zal wel niet erg in z'n schik geweest zijn, toen-ie later niets meer vond.

Van denzelfden klauwier heb ik nog meer provisiekasten gevonden: op de eene zat 'n rups, op de andere een bij. Ik geloof dat deze klauwier vrij slim is, want als hij al z'n prooien op een en denzelfden tak prikt, loopt dat natuurlijk zoo in de gaten, wat niet 't geval is als hij er hier en daar één opprikt.

Ik heb ook gemerkt, dat als iemand in de buurt van een opgeprikt dier kwam, de klauwier op den struik waarop 't beestje zat, ging zitten roepen, veel harder en zenuwachtiger dan verderop.

Voor personen, die wel willen weten waar 't gebeurde voorviel, wil ik wel even aanduiden waar 't was. De plaats ligt aan 't transportpad, dat gaat van Waalsdorp naar den Pompstationsweg ten noorden van de klaphekjes, naast en om 't veldje ten noorden van de spoorbaan.

Ik deel u meteen even mee, dat de kolonie van zilvermeeuwen goed vooruit gaat.

Waren er verleden jaar 45 nesten, nu zijn er \pm 80.

's-Gravenhage.

G. F. VAN DER VLIET.

Bloem van een
Bitterkruid-bremraap.